

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben házas korúva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésekre visszajáró
 vagy megőrzésre nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 24.

A mezőgazdasági munkáskérdés.

Az utóbbi években Európaszerte aktualissá vált a mezőgazdasági munkáskérdés. Köteteket írt össze róla a gazdasági szakirodalom, elsősorban Németországé. Legutóbb a Deutsche Landwirtschaftliche Presse írt erről a kérdéstről egy cikksorozatot. E cikk abból indul ki, hogy sok németországi földbirtokos a gabonaárak kérdésénél e jövőre nézve már most is kevésbé tartja fontosnak, mint az egyre jobban elhatárolódó és immár aggasztóvá váló munkáskérdést.

A szakírók közül H. von Thünen, a hírneves gazdasági író foglalkozott részletesen ezzel a kérdéssel, ő volt az, aki nyíltan hangoztatta, hogy a megélhetésnek a mai viszonyok közt aránytalan megrághatásával a fizetésnek is lépést kell tartania. De a munka árának növekedésével feltétlenül emelni kell, és pedig megfelelő arányban, a munkás műveltségét is.

E vélemény megokolásaként előadja, hogy ma már elértünk annyit, hogy a mezőgazdasági munkás az általános hadi és iskolakötelezettség révén sokkal jobb és a modern igényeknek megfelelőbb

szellemi és testi kiképzésben részesül; a fizetés is gyorsan és nagyon megnövekedett, annyira, hogy a föld megművelésének költségei csaknem akkorák, mint a velük járó haszon.

De ugylátszik, a munkásnép most sincs megelégedve életviszonyaival, mert hiszen ezrével vándorol ki a kontinensről.

Sok okot lehet ennek magyarázatára felhozni, de a baj lényege mégis abban gyökerezik, hogy a munkásság nem tudja felszaporodott jövedelmét kellőképpen a maga hasznára fordítani. A magasabb műveltségéből inkább az élvezetek után való hajszát, mint a célszerűt vette át. Mig azelőtt megelégedett egyszerű étkezéssel és olcsó szórakozással, addig ma csak nagy igények, drága szükségletek elégitik ki, és csak természetes, hogy ily módon felcsigázott igényeit még felszaporodott jövedelméből sem képes fedezni.

Ahelyett tehát, hogy gyermekét a munka célszerűségére oktassa és ezáltal a jövőben nagy termelésre képes munkacserét nevelne, — elpredálja a pénzét. Ez azt nemcsak maga sinli meg idővel, de kárát látja a munkaadó is és az egész nemzetgazdaság.

A műveltebb osztálynak tehát távolról sem merülhet ki a feladata abban, hogy a munkást megfizeti, de kötelessége

a munkás kezébe adni a modern kultúrának mindazon eszközeit, amelyeknek segítségével az magának a mának megfelelő életet teremthet. Ki kell oktatnia a munkást arra, mimódon használhatja fel jövedelmét gazdaságosan, jobban mondva: miképpen biztosíthat magának nyugodt, megelégedett életmódot és boldog jövőt.

Ez elsősorban az a nagy feladat, amely a mezőgazdasággal foglalkozók előtt áll.

Ez az a feladat, a melynek megoldása egyedül a keresztényszocializmus által kijelölt utakon lehetséges.

Igéri a szocializmus is a kis emberek fölemelését, de megmarad az ígéretnél. Ahhoz, hogy valaki emelkedjen, első sorban szigorú önfegyelmezés szükséges; a szociáldemokrata vezérek pedig értenek az összes szenvedélyek felszabadításához, de nem értenek a lélek fegyelmezéséhez. Rombolni tudnak csak, nem építeni.

Már pedig ha valahol, hát akkor a mezőgazdaság körében kell arra nevelni a munkásságot, hogy ne csak igényei emelkedjenek, hanem igényeivel lépést tartson munkája értékének emelkedése is. Átkell hatnia annak a tudatnak, hogy ha ő többet követel a társadalomtól, viszont a társadalomnak is többet tartozik. Egyensúlynak, harmóniának kell uralkodnia a tár-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A park mélyén.

— Az én első szerelmes csókom többé került ám öt aranyra, — szökt Claude Varéze mosolyogva s elmondta a történetet.

A tizenhetedik évemet hágtam át s gyöngéd, sőt oktondi voltam. Egy májusi regge en az Oise partján bolyongva, nagy eset történt velem. A nyárfák alatt, a fordulónál, egy zöld és karmazsin ruhás leánnyal találkoztam. Nagy szürke szemei voltak, szája pirosabb volt a geranium szirmánál. Egész egyéniségében volt valami szokalan szabatoság.

Alaposan szemre vettem. És ő is megnézett. Szürke szemeiből lángok cikáztak, gunyos, megvető, de mégis kedves lángok:

— Nagy bikfci! — szólt édesen.

S mint a mező tündérei, megdobott egy virággal. Nem üvegházi virág volt ez, csak egy nagy pitypang, éppen a szemöldemhez csapódott.

Aztán elment olyan kacagással, mint a patak, meg a harmonika hangja. Én ott maradtam azon a helyen, ahol otthagytam, megbabonázva a pitypangtól. Végül felvettem a virágot s gondosan betettem a mellényem kis zsebébe.

S nem feledtem többet a lányt.

Gunyosan, csaknem kegyetlenül bánt velem, de azért örökké előttem volt szürke szemének zöldes csillogása. A szívem örökké verte a zsebet, ahol a pitypang volt. Bizony viseltem én a parasztvirágot s szemöldemhez szorítottam, oda, ahol legelőször megütötte ő. És egyre a nyárfás sort jártam, ha még egyszer találkozhatnám vele.

Viszontláttam. Szemei újra szárazkástikusan foszforeszkáltak felém; találomra valami szót vetett felém, megrázva rettenetes hajzatát. Mégis, fitymálása végtelen kedves volt és szilajsága elragadtott.

Egy délután a parkunkban sétáltam a pázsiton, rózsák közt, mikor váratlanul megjelent a hátam mögött. Mikor én megállottam meglepetésemben és örömben, közelebb jött, kis vadkezet a vállamra tette:

— Beszélni jöttem önnel, — mormogta rejtélyes arccal. — Magában van a kastélyban?

Atyám uton volt, anyám a városba ment a szakácsnéval és kocsissal, az inasnak szabad napja volt.

— Csak a kertész van itt, — feleltem.

— Ej, mit — szólt haját arcomhoz közelítve — találni kell valami módot, hogy elküldje. Ha nincs, nem szólok egy szót sem.

Mosolygott, mint a fák, a vizek tündérei s én rögtön kiváltam valami ürügyet, hogy a kertészt elküldjem egy jó hosszú utra.

Mikor visszajöttem, egy gerendán ült, valószínűleg beborította csodálatos haja, amely színre szikrázott. Kacagott rajtam, különös kacajjal.

— Elment?

— El, — mondtam — nem is jön vissza egy jó óráig.

Hirtelen fölugrott, egy hajfürtjével az ajkamhoz ért s ezt suttogta:

— Nem gondolja, mit akarok mondani?

Nem, nem is sejtettem; bolond voltam szerelmemben és elragadtatásomban.

— Maga igazi bamba fickó! — kiáltott ő.

Ekkor a házórző kutya, amelyik utána járt a gyepen, vadul ugatni kezdett.

— Oh! — kiáltotta, — hallgattassa el a kutyát, gyorsan, utálom ennek a dögnek a hangját.

Fütyentettem Finantnak, a nagy, vörös ebnek, nem valami jó kedvvel engedett, a togait félelmesen vicsofgatta.

— Zárja ell tüzeskedett a látogatóm.

Finant egy kis habozás után velem jött s bezártam egy kerti házba.

Akkor tetőtől-talpig szemügyre vett a leány,

**Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
 borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.**

sadalomban, ez teszi lehetővé a békés fejlődést, a becsületes munkát.

Az egyensúlyt, a harmóniát a szociális kérdésbe a keresztényszocializmus hozza fel.

Komjáthy pisztolya. Arról nevezetes ez a kis pisztoly, hogy rendszeren csütörtököt mond. Ez történt vele a csütörtöki óbudai választáson is. Komjáthy Béla, a valamikor kuruc 48-as hős, most a fővárosi demokrata párt uszályába kapaszkodott s Vázsonyi gombaságainak oltalma alatt akarta megbuktatni a függetlenségi pártot. Azt hitte, Ó-Buda is olyan balek, mint a Terézváros és a Józsefváros, amelyeket könnyű volt behálózni a demokrata jelszó alatt működő hitsorsosoknak. Ó-Budával azonban nem bírtak a demokraták. Így esett meg, hogy a szavazók olyan ritkán jelentkeztek, mint valamikor Nagyváradon Pelczéder elvtársra. Délután el is fogyott Komjáthy regimentje s Komjáthy maga jobbnak látta a dicstelen bukás helyett a szintén bukás helyett a szintén nem éppen dicsőséges visszalépést választani. Komjáthy visszalépésre folytán dr. Bozenhardt János lett Ó-Buda képviselője, ami feltétlenül szerencsésebb megoldás. Szerencsésebb az országra, de Ó-Budára is.

Megegyezés a miniszterekkel. A kormány és a miniszterek közt paktum jött létre, a házszabályrevíziójára vonatkozólag. A disszidensek ugyanis tegnap és ma tárgyaltak Andrássyval és megegyeztek a kormányval abban, hogy hajlandók az obstrukciótól elállni, a következő feltételek mellett:

1. A Ház letárgyalja az erdélyi tagosításról szóló törvényjavaslatot.

2. a fejadóról;

3. a ma Bizony Ákos igazságügyi előadó által ismertetett, a bírói és ügyészi szervezetről szóló törvényjavaslatot.

szokott iróniájával s szilajságával, de egy kis ellágyulás is volt benne.

— Ah, — szolt végre — ez igazán nagy-szerű nemes, hogy így szeretsz engem. Mert látom, hogy ha én azt mondanám: ugorj a patakba, megtennéd. Mondd, hogy meg.

Mondtam. Kacagni kezdett a patakcsörgésű s harmonika zengésű hangjával. Ah, milyen gyönyörű volt a hangja.

— No, hát, — szolt, — meg kell kapnod a magad jutalmát, hogy soha el ne felejtöd

Körülölelte a nyakamat; éreztem az ajkait, kábítóan forrtak az enyémhez. Ez volt minden, de ez a világ minden szépsége és jósága volt nekem. Végre ismét fölegyenesedett s úgy látzott, valami távoli zajra figyel.

— No, ezt akartam neked mondani. Holnap újra eljövök . . .

Láttam, hogy tűnik el, zöld és karmazsin-szinű ruhájában: a szívem olyan erősen vert, hogy egy fához kellett támaszkodnom.

Egészen részegen mentem föl a kastélyba. Előbb kieresztettem Finantot, ez utánam vágta-tott a gyepen és pokoli üvöltést vitt végbe.

Jó szimatja volt a derék állatnak. Tolvajok jártak a szobában s főlhántak mindent pénz és ékszerek után. Szerencsére a nagy vasszekrényt nem bírták feltörni s abban volt minden értékcikk és a pénz.

En vesztettem legtöbbet: pompás arany-órám és ezerkétszáz frankomat, amiből olasz-országi utra készültem.

Azóta gyakran elrontja a kedvem ez a história s ha valami szép nőtől csókot kapok, mindig az jár az eszemben, hogy meg akar lopni . . .

A delegációk alatt parlamenti szünet lesz, amely alatt egy kiküldendő 10 tagu parlamenti bizottság fogja a revíziót tárgyalás alá venni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 24.

Elnök: Jusch Gyula.

Az ülés fél 11 órakor kezdődik. A formások elintézése után, a pénzügyi bizottság működéséről tesznek jelentést és azután rátérnek a mai ülés szenciájára, a házszabályrevízió benyújtására.

A házszabályrevízió.

Nagy Emil: A nemzet életében — mondotta — sokáig egy kisebbség képviselte a nemzeti akaratot. Ma azonban a kormány fejezi ki az ország akaratát. Ennek az akaratnak azonban minden akadályon keresztül érvényesülni kell. Negyvennyolcban is a kormány akaratának érvényesülésében látták a nemzeti függetlenség talpkövét. A nemzet sohasem akart lemondani akaratának érvényesítéséről. Ma sem akar. A legutóbbi nemzeti küzdelem megmutatta, hogy a magyar nemzeti génusz sokkal erősebb, sem-hogy azon ellenségeink győzedelmeskedni tudtak volna. A nemzeti aspirációknak úgy fel, mint lefelé érvényt akarunk szerezni. A majoritás érvényesülését biztosítani kell. Ha ez a parlament nem fog tudni a nemzeti okokból sem megalkotni, akkor ennek a kormánynak a bukása ma a nemzet bukását fogja jelenteni. (Felkiáltások: Ugy van!)

A disszidensek velünk hazafiúi érzésben osztályosok. És mégis tartani kell attól, hogy megakadályozzák a többség munkáját. Egy jövődő parlamenttel megtörténhetik, hogy nemzetközi destruktív elemek jutván a Házba, a nemzeti aspirációk megvalósítására összejöttek Házat, nagy műve megalkotásában megakadályozza.

Ha majd ez a parlament az alkotmány sáncaiba beengedett milliók parlamentje lesz, akkor ebben a Házban már nem obstrukcióval fog kellenni a nemzeti akaratot érvényesíteni, hanem a milliókba lesz az erő, és ez az erő obstrukció nélkül is érvényesülni fog. Hogy a nép érdekében munkálkodhassunk, hogy akaratunk érvényesülhessen, kérem javaslatomat tárgyalás alá venni.

Az elnök elrendeli a szavazást, és a Ház óriási többséggel a Nagy Emil javaslatát tárgyalásra elfogadta.

Az elnök: Következik a napirenden levő ujoncjavaslat tárgyalása. Napirend előtt még Bizony Ákos személyes megtámadtatása címen kíván szólni.

Bizony Ákos röviden kifejti, hogy ő, mint a függetlenségi párt régi önzetlen tagja nem érdemelte meg azt a támadást, amelye Bozóky Arpád intézett ellene.

Bozóky Arpád: kijelenti, hogy szavait félremagyarázták. Támadni senkit sem akart.

Ujoncjavaslat folytatólagos tárgyalása.

Molnár Jenő: statisztikai adatokat kér a honvédelmi minisztertől, arról, hogy hány hadköteles van az országban.

Weherle Sándor miniszterelnök: Bozóky indítványára van néhány megjegyzése. Bozóky

a magyar hadsereget kívánja indítványában megvalósítani. Ha a Ház ezt az indítványt nem fogja elfogadni, ez csak azt jelenti, hogy annak megvalósítását az átmeneti idő lejárata után kívánja megvalósítani.

Az elnök: Bozóky javaslatát szavazás alá bocsátja. A Ház a javaslatot elveti. Majd az ujoncjavaslat második szakaszát is elfogadja. Jelenti azután az elnök, hogy a Ház az ujoncjutalékok általánosságban és részletében elfogadta.

Moskovitz Iván előadó: A honvédelmi miniszter törvényjavaslatát, az 1908 ik évre kiállítandó ujoncmegajánlásról terjeszti elő és megindokolja.

Bozóky Arpád: Nincs bizalommal a kormány iránt, mert a függetlenségi és a kormány pedig harvathetes politikát üz. A törvényjavaslatot nem fogadja, hanem beterjeszti határozati javaslatát, melyben azt kívánja, hogy a kormány tegyen ő Felségénél javaslatot, egy tisztán függetlenségi kormány alakítására.

Ferdinándy Béla: Hangsúlyozza, hogy a jelen időszakban is küzd az önálló magyar hadseregért; de mivel annak megvalósítása az átmeneti időre ki van kapcsolva a kormány javaslatát elfogadja. Sérelmesnek tartja, hogy nincsen olyan magyar ifjúsági irodalmunk, melyből a hadapródok katonai erényeket, magyar nemzeti hősök példáján erősíthetnek. Javasolja a honvédelmi miniszternek, hogy alakítson egy irodalmi bizottságot, melynek célja egy magyar katonai irodalom megteremtése volna. Ezt határozati javaslatba foglalva, a Ház elé terjeszti.

K. Schriffert József: A hadsereg egy nagy kelevény a nemzet testén.

Nagy György: Sárga-tekete kelevény!

K. Schriffert József: Az ellenzék közé jött, mert a kormány politikáját nem követheti. A császári hadseregnek egyetlen katonát sem szavaz meg.

Nagy György és Farkasházy: Helyes, helyes!

Thaly Kálmán: Ferdinándy Béla javaslatával foglalkozik. A magyar katonai irodalom kérdésével a tudományos Akadémia is foglalkozott, sőt az akadémia kiadványában hadtörténeti közlemények is jelentek meg. Nagy jelentőségű munkásságot fejtett ki e téren Rónai Horváth Jenő ezredes. Kéri a honvédelmi minisztert, tegye lehetővé Horváthnak, hogy ismét a katonai irodalomnak élhessen. A Ferdinándy javaslatát elfogadja.

Az elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után.

Nagy György: Kifogásolja, hogy a honvédelmi miniszter a tegnapi ülés folyamán Ausztriát a monarchia másik felének nevezte. Kéri, hogy a miniszter még a mai ülés folyamán korigálja ki a közjogunkat sértő kifejezést. Nagy fontosságúnak tartja annak hangoztatását, hogy a hadügyminiszter közjogunk értelmében, katonai rangfokozatát addig, amíg a miniszterium élén áll, nem használhatja.

Fekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter szólalt fel ezután Ferdinándy indítványára megjegyzi, hogy az említett jóakarát nem hiányzik nála. Kéri, hogy a jövő évi költségvetés beterjesztése alkalmával számolhasson be e tárgyról és tevékenységéről. Nagy György szavaira reflektálva kijelenti, hogyha a hadsereget és honvédséget a többség is kinzó intézetnek tartja, akkor ő kapitulál. (Derűtség) Összmo

narchia vagy más efféle eszeágában sincs. Kéri a javaslat elfogadását.

Bosóky Arpád beszéde után a Ház nagy többsége általánosságban megszavazta az unjonc-javaslatot Ferdinándy Béla indítványával együtt. Ezután áttértek a részletes tárgyalásra és Nagy Györgynek az 1 §-hoz beterjesztett határozati javaslatát Jekelfalussy miniszter felszólalására mellőzvé, a javaslatot részleteiben is megszavazták.

Ezzel az ülés véget ért.

Egy község romlása.

Az alkohol rettenetes pusztításáról hű statisztikát összeállítani lehetetlen. A statisztika legfeljebb a halálesetek számát tünteti fel, azonban nem terjeszkedik ki azokra a veszedelmes állapotokra, melyeket az alkohol a nép anyagi és erkölcsi romlása által előidéz.

Ezekről az állapotokról csak akkor szereshető hű kép, ha közvetlen szemtanuja annak az illető. Legujabban hivatalosan is tudomást szereztek róla, különösen Biharmegyében, hol a községek tömegesen hozzák meg határozataikat a korcsmák vásár- és ünnepnap való zárvatartása tárgyában.

Ezekből a határozatokból fényesen kitűnik az a siralmas állapot, melyet az alkohol előidéz. Minden határozatban az anyagi pusztulás és az erkölcsi romlottság volt feltüntetve, azonban minden határozat csak nagyon gyengén sorolta fel az ügyeket, melyek arra engedtek következtetni, hogy a bajok még nincsenek tulságosan elmérgesedve.

A határozatokat a megye meg is semmisítette s egy feliratot intézett a kormányhoz az ügy törvényes alapon való rendezése végett.

Az eddigi határozatokat azonban most teljesen fölülmulja Biharmegye egyik községének a *kocsúbai* képviselőtestületnek határozata. A jelzett község legujabban képviselőtestületi ülést tartott, melyen kimondotta, hogy a korcsmákat vásár- és ünnepnap zárva fogja tartatni. A határozat indoklása megdöbbentő állapotokról beszél. Elmondja benne a képviselőtestület, hogy a nép oly helyzetben van, mely páratlan a maga nemében. Az alkohol élvezete annyira elterjedt, hogy a nép jóléte teljesen megsemmisült. Az erkölcsi állapotokra csak annyit, hogy a sodomi bűn teljes dühével uralkodik ott.

A közbiztonság megingott. Gyujtogatások, veszekedések, becsületsértések napirenden vannak s ezek mind tetemes munkát is szolgáltatnak a községnek.

A határozatból a családi életre vonatkozólag a következő részt szószerint adjuk:

„Ami pedig törvénytelen házasságból előállott erkölcstelenséget illeti, nem érdemes még említést sem tenni mert az minden szinten aluli.»

Ez a pár sor kellőleg illusztrálja az ottani állapotokat. És tény az is, hogy az állami gyermekmenhely kötelékébe az egész megye területéről nem küldenek annyi törvénytelen gyermeket, mint Tenke-Kocsuba községből, ami mind csak az erkölcsi és anyagi romlásnak bizonyossága.

A határozatban kimondták, hogy a korcsmákat vásár- és ünnepnap egész nap zárva tartják. Ez által a fiatalságot megakarják menteni, melyben már el van plántálva a romlottság. A 14—16 éves suhancok egyedüli szabad-

napjukat még ugyan nem töltik a korcsmában, mert verekedések alkalmával rendszeren ők szokták a rövidebbet húzni, azonban a korcsma előtt állanak és a bent dorbézolóknak minden romlottságát elsajátítják.

A község képviselőtestületi határozatának meghozatalakor jelenvolt a községből három korcsmáros is, tehát érdekeltek és mégis ennek dacára belátták, hogy a község e határozata jogos és annak meghozatalát nem felelőzték meg.

A siralmas határozat tegnap érkezett meg az alispáni hivatalhoz.

UJDONSÁGOK.

* **Püspökünk nevenapja.** Egyházmegyéjétől, hiveitől távol ünnepli ma nevenapját dr. *Szmrecsányi Pál* püspök. Betegségében a javulás felé haladva, a mai napon kettős buzgalommal száll ég felé a gondos, szerető főpásztor imája. Ehhez az imához kapcsolódnak a mi imáink is. Az egész egyházmegye forró esdekléssel ostromolja az Égek Urát, adja vissza püspökünknek teljes egészségét, adja vissza a nyájnak az atyai szívével érte munkálkodó főpásztort minél hamarabb.

* **Kinevezések.** *Rimler Károly* polgármester a nagyváradi városi adóhivatalnál felügyesztés folytán megüresedett két helyre *Kemény Zsigmond* és *Bauda Géza* nagyváradi lakosokat helyettes számtisztekké nevezte ki.

* **Felelőztetés a városatyaválasztás ellen.** A december 15-én megtartott városatyaválasztásnál Várad-Velencén szavazatok összeolvasásánál úgy *Fried Ferencnek*, mint dr. *Rezső Mór*nak egyformán 198 szavazatot állapított meg a bizottság, elnök sorshuzással dr. *Rezső Mór* javára döntött. Az igazoló választmány azonban Vicsay és társai panaszára újból összeolvasta a szóban levő két egyénre leadott szavazatokat s kitűnt, hogy *Fried Ferenc* 198, dr. *Rezső Mór* pedig csak 193 szavazatot kapott s így *Fried Ferencet* igazolta a várad-velencei 7-ik helyre. Ez allen tegnap dr. *Rezső Mór* felelőztetést adott be a bíráló választmányhoz. Ebben azonban semmi érdemleges olyan dolog nincs felemlítve, ami reményt nyujtana a bíráló választmány határozatának a megváltoztatására; csupán azt kéri, hogy újból olvassák össze a szavazatokat.

* **Az általános csatornázás előkészítése.** Nagyváradi város általános csatornázása ha elkészül, egy gyűjtő csatornán át, jóval Nagyváradi alatt, a micskei pusztán ömlik majd a Körözsbe. A beömlésnél azonban tisztítótelepet kell a városnak létesíteni, hogy a fokáliai értékesíthetők legyenek s a Körözs szennyezését is elkerüljék. A micskei-pusztá pedig a nagyváradi l. szert. káptalané. A tisztítótelep részére szükséges terület kisajátítását a miniszter nem engedélyezte s csak akkor fogja engedélyezni, ha a város már megszerezte a csatornázáshoz a vízhasználati engedélyt. A tisztítótelepnél azonban már előbb kellene dolgozni, miért is a város főmérnöke javasolja, hogy a polgármester a szükséges területre nézve a káptalannal egyezsége jusson. A tisztítótelep közvellen szomszédságában még 50 hold területre van a városnak szüksége, a főmérnök szerint ezt is le kellene a városnak foglalni. A város mindig méltányosságot vár a káptalantól, de intézkedéseiben a legméltánytalanabb a káptalannal szemben s még a szerződésben biztosí-

tott jogokat sem respektálja. Evekig por- és sárfészek volt a Káptalansor s most is csak az ut közepén raktak le laposkövet, a Káptalansor egész hosszában azonban még járda sincs, a környéke még elhagyatottabb, akárcsak valami falu lenne.

* **A városi ész és a fagy.** Tegnap is ily cím alatt megjelent cikkünkre vettük a következő sorokat:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Nagybecsű lapjának mai számában »A városi ész és a fagy« cím alatt megjelent közleményre, mivel az a tett hatósági helyes intézkedéseket jogtalanul sérti, az igazság érdekében tisztelettel a következőket közlöm:

A város tanácsa a városligeti Dóri szigetét azon világos kikötés mellett bocsájtotta a Sport Egylet rendelkezésére, hogy a városligeti tó jégbeszerzési célokra a város tanácsa által korlátlanul felhasználható. Dacára a tanács ezen világos és félremagyarázhatatlan rendelkezésére, a város gazdasági tanácsnoka az egyet ügyvezető titkárnak meghallgatása után aként intézkedett, hogy a városligeti tó jegének csak azon része vágható és szállítható, kizárólag a járványkórház jégszükségletének fedezésére, amelyik rész az egyet által gondozva nem lett és korcsolyázás célokra nem használtatott, sőt a szállítást is azon feltételekhez kötötte, hogy ez által a korcsolyázás semmiben sem akadályoztassék.

A jégördös, mint arról a mai nap folyamán személyesen is meggyőződtem, a gazdasági tanácsnok ur ezen tapintatos rendelkezésének megfelelően fogantatosított és az általam mint az egyet titkára által kijelölt területre szorított aként, hogy a közönség kényelme és korcsolyázása sem gátolva, sem veszélyeztetve nem lett.

Szíves tudomására hozom továbbá, hogy a villamos iv lámpákat a Sport Egylet kérelmére a város költségén a város tanácsa állította fel és így téves a cikkek ezzel ellentétes közlése.

Tisztelettel kérem ezen soraimat az igazság érdekében becses lapjában közölni.

Nagyváradi, 1908. január hó 24-én. *Juricskay Barna*, N. S. E. titkár.

Juricskay Barna nyilatkozatához az igazság érdekében a következőket kell hozzáfűznünk:

Nem tudjuk milyen szerződést kötött a Sportegylet a várossal; az bizonyos, hogyha olyan a szerződés, mint az aljegyző ur jelzi, akkor a Sportegylet bátran átalakulhat Városi Jégaszaló Egyletté. Az tény, hogy a gazdasági tanácsos csak a korcsolyázásra nem használt jeget rendelte kivágnani; de az is tény, hogy ezt a rendeletet a jégvágó emberek semmibe sem vették. A jégvágás, mint arról e sorok írója a mai nap folyamán személyesen meggyőződött, nem a tanácsnok ur tapintatos rendelkezésének megfelelőleg fogantatosított, hanem ott vágják a jeget, a hol igenis korcsolyáznak, többek közt e sorok írója is korcsolyázott pár nap előtt is, azonfelül elvették a nappali pályának majdnem a felét, azon darabolják a kivágnott jégtáblákat, ezzel a korcsolyázókat szűk helyre összezsúfolják és igenis akadályozzák a korcsolyázást, a közönség kényelmét. A veszélyességre csak annyit, hogy a jégvágás és a folytonos ütögetés következtében tegnap délután a nappali pálya meghagyott jege végighasadt. Ismételten kérjük az oktalan jégpusztítás abban hagyását, tekintettel már a vasárnapi nagyobb számú korcsolyázó közönség biztonságára való tekintettel is.

* **Pál fordulása.** Még erősen tartja magát a tél; jég borítja az utcákat, de azért már közeledünk a végéhez. Ma van Pál fordulása. A régi megfigyelték e napon az időt, hogy nincs köd, mert az öreg az tartották, hogyha

ezen a napon ködös az idő, dőghalál lesz az év folyamán.

* **A kocsubai község háza.** Kocsuba községben a község háza inkább nevezhető kamarának, mint község házána, oly szűk, a miért természetesen nem felel meg hivatásának sem. A község háza kibővítésére, illetőleg újépítésére már a felettes hatóságtól utasítva is lett a község, azonban a legutóbb tartott képviselőtestületi ülésen az utasításra kedvezőtlen határozatot hozott. Kimondotta ugyanis a képviselőtestület, hogy község házát nem épít, mert a község nagyon szegény és ha abban az anyagi helyzetben volna is, hogy tudna építtetni, akkor sem tudná az utasítást foganatosítani, mert a községben nincs hely, ahova község házát lehetne építeni.

* **A szinügyi bizottság megalakulása.** Nagyváradi város szinügyi bizottsága január hó 29-én délután 4 órakor tartja alakuló ülését.

* **A villamosvasut megállóhelyéért.** Erős harc folyik a villamos vasut Kolozsvári-utca elején lévő megálló helyéért. A nyers-termények gyűjtőtelepének tulajdonosa és a Löblé-gyár gazdája, azt hiszik, hogy az ő érdekeik istápolásáért van a villamos vasut, s nem a közönség érdekéből. A vasutársaság belátta, hogy nem a Löblé-gyár előtt, hanem Kolozsvári-utca elején van a közönségnek szüksége a megállóhelyre, s visszaállította a régi rendet, a közönség és a vasut érdekeinek megfelelőleg. Most egy újabb beadvánnyal sakkolja ismét a két háztulajdonos a város közigazgatási bizottságát s mindenképen azt kívánják, hogy az ő házuk előtt álljon meg a villamos kocsi.

* **Halálozás.** Mély részvétellel értesülünk a fájdalmas gyászestéről, mely *Ováry Lajos* tekintélyes iparos polgárt, a városi törvényhatósági tagot és nejét *Rászó Piroskát* sujtotta, egyetlen gyermeküknek: *Ováry Ilonának* halálával. Az elhunyt leányt már hosszú idő óta kínos betegség gyötörte s szenvedéseitől csütörtökön délután váltotta meg a halál. Temetése ma, szombaton január 25-én délután fél 4 órakor lesz a Csengery-utcai gyászaházról.

* **Az ipari továbbképző tanfolyamok.** Az ipari továbbképző tanfolyamok eddig a kultuszminiszter hatásköré alá tartoztak. A kereskedelmi miniszter most értesíti Nagyváradi városát, hogy az ipari továbbképző tanfolyamok s így a nagyváradi építő- és fémipari tanfolyam is az ő tárcája körébe ment át. Azt célozza a keresk. miniszter, hogy ezeket a tanfolyamokat, m. kir. technológiai iparmúzeum közreműködésével fokozatosan kiterjessze, fejlessze. Megküldötte az általa összeállított szervezeti szabályzatot. Biharvármegyéhez szintén intézett hasonlótartalmu leiratot, amelyben figyelmébe ajánlja a vármegyének, hogy a nagyváradi továbbképző tanfolyam részére eddig adott évi 200 koronát a jövőben se tagadja meg.

* **Szédelő szennár.** Spitzer Jenő terményalkusz, fűzesabonyi lakos még a múlt év június havában Poroszló községben megjelenve, magát a Borsod-miskolci gőzmalom részvénytársaság megbízottjának adta ki s ott több gazdát arra birt, hogy eladandó búzájukat a gőzmalom részére neki adják át. A buza árát pedig a gőzmalom fogja kifizetni. Több gazda csakugyan átadta, Spitzer azt át is vette, de az árát nem fizette ki. Mikor aztán a gazdák a pénzüket kifizetésért kérték a részvénytársaságtól, az ezt megtagadta s ekkor tünt ki, hogy Spitzer nem is volt a részvénytársaság megbízottja. Az általa ily módon közel 5000 korona erejéig becsapott gazdák bűnvádi feljelentést

tettek ellene. Spitzer azonban a folyamatba tett eljárás alatt Fűzesabonyból megszökött, mire az egri törvényszék nyomozó-levélet bocsátott ki ellene. E nyomozó-levél és az egri ügyészség megkeresése alapján a nagyváradi rendőrség Spitzer Jenőt, kinek felesége a Zöldfa-utca 10. sz. a. kőszerszalami és füstölt hus elárúsító üzletet bír, a tegnap letartóztatta, s az egri törvényszéknek fogja átadni.

* **Tapasziék Hunyadmegyében.** A Szabó és Tapaszi-féle cég még mindig a nagyváradi ügyészség fogházában elmélkedik eddigi sikerei felett. És még ők a vizsgálati fogságban vannak és a törvényszék az eddig felmerült esetekben tárgyal, addig újabb esetek merülnek fel a csaló banda terhére. — Legujabban Hunyadmegyében merültek fel olyan esetek, melyek a Tapaszi ügyszög tartoznak s annak kiegészítő adatait képezik. Biharvármegyében legujabban Kápolna községében összpontosulnak a csalás számai. Itt ugyanis Szilassy István 5000 koronát vett fel a kisgazdától oly ígérettel, hogy annak ellenében 10000 koronát fog adni. Az ígéret azonban csak szép szó maradt s így az ügy napfényre jutott s most a dézsi csendőrségnek adott munkát a nyomozás által, mert a kápolnai esetek egészen Dézsig terjednek ki.

* **A Kossuth bankók.** Egyik vidéki takszárkényben egy jóképű magyar ember állított be a minap. A vidékről jött alázatos kérelemmel járult a pénztáros elé. Arra kérte, hogy a magával hozott gyűrt papirtizéseket váltaná be — aranypénzre. A pénztáros azt hitte, hogy a gazda otthon örömet akar szerezni a lényes aranypénzzel az asszonynak, hát teljesítette a kérést és a papirospénzt csengő aranyra váltotta.

Alighogy végzett az atyafival, jött a másik paraszt ugyanazzal a kívánsággal, s a rács mögött tolongott még egy csomó hozzá hasonló szőrű ember, egy egész falu.

— Mit kívánnak? — kérdé tőlük a pénztáros.

— Hát instáljuk, hogy aranypénzt kapassunk a bankóért!

A pénztáros előtt különös volt az ügy. Itt azonban alighanem valami furafról van szó. Előfogta tehát a legöregebbet:

— Aztán miért kell kenteknek aranypénz?

— Hát instálom — mondja szepegeve a magyar — 48-ban Kossuth volt a miniszter, aztán elveszett minden bankó. Hátha most sem lesz máskép.

A pénztáros magyarázta az embereknek hogy ne féltsék a vagyonkájukat, nem lesz most semmi baj. Nehezen hittek neki.

Végre az egyik magyar kibökte a megváltó ötletet:

— Hátha már nem adnak aranypénzt, vigyük el a papirbankókat adóba, had szítsen vele az állam.

* **Kirabolt barát.** Szerdán este 6 óra tájt Fekete Gergely hegyi lakos a kórházból történt kijövetelének öröme, bement a Nagypiacra a volt Temesvári sörcsarnok helyén levő pálinkamérésbe s ott idogálni kezdett. Kéves idő múlva asztalához ült Maták Ferenc csavargó, Oláh Károly és Kiss Imre nevű társaival. Fekete nekik is pálinkát hozatott, amit azonnal ki is fizetett. Maták és társai ekkor látva, hogy Feketenél több pénz van, egy külön asztalhoz ültek s itt bevárták míg a magára hagyott Fekete a pálinkamérésből távozik. Ennek megtörténtével azután utánna mentek s Torna-utcán utólérve, kötekedni kezdtek vele, aminek természetesen verekedés lett a következménye. Az így előidézett verekedés közben azután Maták és társai Feketét megragadták, fejét és kezét lenyomták, mialatt egyikőjük Feketének baloldali nadrágsebéből 4 kor. 12

tillér pénzt tartalmazó tárcáját kihuzta, Fekete nem tudva kezeik közül szabadulni, segítségért kezdett kiabálni, mire Maták és társai elszaladtak. A segélykiáltásokra odaérkezett rendőr Maták Ferencet elfogta. A tegnapi nap folyamán Oláh Károly és Kiss Imre is kézrekerültek. Ellenük az eljárás folyamatba lett téve, melynek befejeztével a kir. ügyészségnek lesznek átadva.

* **Farkasok garázdálkodása!** Az ungv. megyei Ferdény község nyugalmazott plébánosát, *Buzinkay Gyulát* és kocsisát, *Bordás Jánost* borzalmas halál érte. Buzinkay tegnapelőtt délután kocsin Gesztenyésre indult el, de alig érte ki a községből, a közeli Makovica nevű hegyről farkasok rohantak elő, megtámadták a vedtelen kocsit és a nyugalmazott plébánost és kocsisát a szó szoros értelmében feltápták. A vármegye hatósága elhatározta, hogy hajtóvadást rendez az elszaporodott garázda ordasok kipusztítására.

* **Találtak egy erszényt pénzzel.** Igazolt tulajdonosa átveheti a főkapitánynál. Továbbá találtak egy göngyöleg viaszos vásznat és egy erszényt 3 drb ralogjeggyel és 3 drb zsebnapitárral. Ez utóbbiakat igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrség I. emelet 7. számú szobában.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Hajduk hadnagya.
Vasárnap este: Határ-szélen. Dr Sarkadi Lajos darabja.

A bérlők figyelmébe. A színház igazgatósága ezúton kéri a bérlő közönséget, hogy a most esedékesé vált második bérlétrészetet mielőtt fizessék le a színházi irodában. Erdélyi Miklós igazgató a bérlők rendelkezésére áll délelőtt 9—12-ig, délután 3—4-ig a színházi irodában.

Szerencsés reklám. Nem tudjuk még, milyen jó szinműirő dr *Sarkadi Lajos*, de hogy szerencsés író, az bizonyos. Sikerült kifognia olyan reklámot, a minőhöz kevés szerzőnek van szerencséje. Némelyek azt hirdették, hogy támadja a a biharvármegyei gentryt s a híresztelésnek volt következménye is: a gentry köréből többen azt kívánták *Erdélyi Miklós* igazgatótól, vegye le a darabot a műsorról. Erdélyi nem lenne az az ügyes ember, aki ha a kívánságnak engedett volna. Mást tett: meghívta az aggodalmaskodókat a tegnapi próbára. Meg is jelentek Szunyogh Loránd, Ertsey Péter, Orley Kálmán, Szunyogh Andor és István végignézték egy páholyból a próbát s végül kijelentették, hogy nincs a darabban semmi, amit személyes célzásnak lehetne venni. A magunk véleményét természetesen az első előadás után fogjuk elmondani.

Hajduk hadnagya. Ma este a Hajduk hadnagyanak bájos romantikus melódiáit elevenítik fel a színházban. A színes, magyaros énekektől még soha sem jobb kezekben nem voltak, mint most. A címszerepét Szántó Gáspár bravúrosan éneklé s ezzel a szerepével pár nap előtt óriási sikere volt Kolozsvárott. De egyébként is az összes szereplők teljes összhangban vannak s a mai közönségnek igazán műélvezetben lesz része.

A bálkirálynő premiérje. A jövő hét színházi attrakciója ismét egy nagyszerű operett újdonság lesz. A Népszínház legújabb

sláger darabját, a Báلكirálynőt mutatja be Erdélyi Miklós igazgató a jövő hét csütörtökjén. Ezt a darabot oly pazar kiállítással rendezik, hogy maguk a díszletek és a kosztümök meglepésszámba jönnek. A darabhoz teljesen új díszleteket festetett az igazgató. A festő teremben most a Báلكirálynő új díszletein dolgoznak. Egy frappáns hatású sárga terem már teljesen elkészült. A kosztümök is készen állanak s most folynak a próbák a kellemes muzsikájú, látványos operettből.

Az asszonyregiment félhelyárrakkal.
A szezon legszenzációsabb újdonsága az Asszonyregiment vasárnap délután először kerül félhelyárrakkal előadásra. Ez a darab ötleteivel, tréfáival, de főképp pazar kiállításával eddig mindig telt házat hozott. A társulat összes szerepeinek uniformis felvonulása maga oly szenzációs trükk, amely telt házat vonzott eddig esténként, vasárnap délután pedig kétségkívül egyetlen hely sem marad gazdátlanul.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 25. Diák-estély a Zöldfa-szálloda nagytermében.

Február 1. A Várad-Velencei Katolikus Közbálja a Röhlich-féle vendéglőben.

Február 8. Jogászeletély.

Február 2. Keresztény Kereskedők és Kereskedelmi alkalmazottak bálja a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 9. A Katolikus Legényegylet bálja a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 15. Tiszti sétahangverseny a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 20. Tiszti »Bonacher-estély« a Kereskedelmi Csarnokban.

Március 1. A Negyvennyolcas Népkör bálja.

TÁVIRATOK.

Takács Zoltán állampolgársága.

Budapest, január 24. Takács Zoltán dr. a hirhedt pénzhamisító hír szerint Kaposvárt járt, hogy a magyar állampolgárság kötelékéből való elbocsátásához szükséges adatokat ott beszerezze. Takács elakarja hagyni Magyarországot és Olaszországban kíván letelepedni.

Bizalmas minisztertanácskozás.

Budapest, január 24. Ma délután 1 órakor a miniszterelnöki fogadó teremben bizalmas természetű szűkebb miniszteri tanácskozás folyt, amelyen Wekerle, Kossuth Apponyi miniszterek, Tóth és Máriaffy államtitkárok vettek részt. A miniszteri tanácskozás valószínűleg a szerb egyházi kongresszus határozataival foglalkozott, mert a tanácskozásra három szerb vezetőember: Tomics, Kroszjevics és Monoj is hivatalos volt.

Az emberhusevő.

Budapest, január 24. Londonba hihetetlen hír érkezett Spanyolországból arról, hogy Múrcia tartomány Gekla községében egy Orteg nevű ember, aki alkalmasint örült, a temetőbe felmossa a friss halottakat és azok húsát olajba megpáti és megessi. A rémtettet a szomszédok vették észre éppen akkor, amikor Orteg egy emberkezett szűrt meg. A hatóság a feljelentésre Orteg lakását átkutatta és a pincében

egy edényben emberi test alkatrészeit találta rendesen megpácolva. Orteg kihallgatásakor egykedvűen bevallotta, hogy már vagy két-hónapja él emberhussal. A vizsgálat kiderítette, hogy Orteg husz holttestet ázott fel, sőt hogy másoknak is adott el húst, és így a kis városkában többen is ettek öntudatlanul emberhúst. A nép megakartja lincselni Orteget, de a hatóság megvédte.

Szigligeti-Színház.

Ma, szombaton, január 25-én szinre kerül:

Hajduk hadnagya.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Blancheforth Philibert, dragonyos ezredes	Fehér Gyula
Balajthy	Körmendi K.
Kressenbrony	Vank István
Vovent	Rajcsányi
Bissohoffen	Tóth I.
Boronay Imre, hajduk hadnagya	Szánthó G.
Hájas András, sztrázsa-mester	Hajnal György
Barbarina, a felesége	Lányi Edith
Gaston de Jaukura, lovaskadét	Táborny Frida
Scherffenberg Jawiga grófnő	Károlyi Leona
Szép Izid, kém	Bérczy Gyula
Diego di Albufera, vértesszázados	Szende Ferenc

HELYTARAK: Nagypáholy 14 koron. földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 8 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti sztrázák 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u. fél 4-től 6 ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, vasárnap, január 26-én két előadás.

Délután 3 órakor, félhelyárrak mellett szinre kerül:

Az asszonyregiment.

Operette 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal, kis bérletben szinre kerül:

Határszállás.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, jan. 24.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza ápr. 1908	—	11.91
Rozs ápr.	—	11.81
Zab ápr.	—	8.51
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, jan. 24.

Osztrák hitelrészvény	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	734.75
Londoni bank	—	463.—
Rimamurányi	—	509.25

Osztrák m. államvasuti részv.	—	644.50
Közuti vasut	—	528.50
Városi villamos vasut	—	282.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1907. jan. 24.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	92.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.—
Magyar nyereséj sorsjegy kölcsön	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	91.57
Osztrák járadék ezüstben	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	211.55
1860. osztr. államsorsjegyek	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	1780.—
Magyar bitelbank-részvény	—	633.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	726.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	693.50
20 frankos (Napoleonador)	—	19.20

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Irta: Daniel András.

(Franciából.)

106

Mióta azonban Almado konstatálta magán a Kain-jegyet, babonás félelemtől reszkelt. Vért . . .

Nem volt-e vér még másutt is rajta, mindentűt? Nem maradt-e véryom, vérfolt odaát is, a szomszéd kocsi párnáinak szürke posztóján? . . .

A nyomorult ember ijedten nézett át a kis ablakon, de csak árnyat, elmosódott vonalakat látott ott. De ebből a kicsiny, néma, sötét, üres, zárt helyiségből valami olyan rettenetes áradt feléje, hogy ő vad felkiáltással hőkent vissza. Aztán magánkívül esett térdre Lina előtt, aki mozdulatlan lett az ijedtségtől.

— Hallgass meg . . . Légy jó . . . Igaz . . . Én megtettem azt. De örültem féltékeny voltam rád . . . Aztán ő veszekedést kezdett velem . . .

— Hogyan? — kérdezte Lina a meglepetés által visszanyerve lélekjelenlétét.

— Igen . . . elmondom neked . . . Nem aludtam. Forrt a vérem arra a gondolatra, hogy ezen falon túl egy ember van, aki téged szeretett és követni mert . . . Követni mert . . . mikor itt voltam én! . . . Cannesben, aztán leszállottam . . . Egy grogot láttam, mint már mondtam neked. Egy nagyon erős grogot. Aztán azon percben, midőn a vonat indult, felugrottam a szomszéd kocsiába.

— Tévedésből?

— Nem egészen . . . Vagyis . . . Tudja-e az ember, hogyan tesz meg némely dolgot? A végzet tuzskol: előre.

— Ó nem ismert meg téged?

— Látnia kellett engem, mikor veled voltam. Szóval azonnal nagyon fölényesen kezdtem beszélni vele. Fel volt a tüze, magamon kívül voltam. Hibáztott abban, hogy kihívóan viselkedett velem, azt állította, te szeretted őt . . .

— Csak remélem, az arcába vágta az öklödöt?

Miguel igenlőleg intett. Lina most megértette kérdésének és ennek az intésnek teljes értelmét és hirtelen felzokogva feljajdult:

— Oh! én istenem!

— Oh! — kiáltott fel Miguel, gratulálva magának ravassz ügyességéhez — most már ér-

ted. Megtarthattam-e hidegvéremet? . . . Rá-rehantam arra a nyomorultra, aki téged gyalázní mert . . . Szerencsére biztam az erőmben . . . Elégséges volt egyetlen ütés . . . a halántékára. Élettelen tömegként esett össze.

— Az igaz — mondá Lina álmódóva — te annyira erős vagy!

Almado sajátserü mosolylyal emelkedett fel. Minő jól tudott ő elbánni ezzel a primitív természetel, mely az asszonyi ösztönökből, szenvedélyből és aljasságból volt összeszöve.

Most már kezei közt volt e nő. És az első kényelmetlen érzésnek elmúltával, talán most még jobban fogja szeretni őt. Almado beleszuggérálta ebbe a könnyű erkölcsű női lélekbe a bűnrészesség gondolatát, ami még erősebben fogja őt ehhez a gyilkos-lélekhez fűzni.

Mindaz különben, amit Almado neki elbeszített, hazugság volt. Kivéve az a részlet, hogy csakugyan abban a pillanatban ugrott fel Cannes állomásnál a kupéba, mikor a vonat megindult.

Mikor odalépett, a titkosrendőr a legédesebben látszott nyugodni. Tévetra vezetve a szomszédainál uralkodó csend, mozdulatlanság, sötétség által, Oszkár megszűnt figyelni őket és hasonlóan lefeküdt. Az utas betolakodása bosszantotta. Felemelte a fejét és megremegett, midőn felismerte Almadot. A kalandor kétségteletlenül nem valami barátságos szándékkal kereste a társaságát. Lauriol kellemetlenül érezte magát, kissé nyugtalankodott. De egy gondolat megnyugtatta.

— Talán meg akar vásárolni — gondolta. — Miután Monte Carlót duzadt tárcával hagyja el, bizonyára csengő okokkal akar majd engem arra bírni, hogy őt békében hagyjam. Eh, mit, mindig meghallgathatom az ajánlatait. Csakhogy megnehezitem neki a dolgot, mert ő bizonyára azt hiszi, többet tudok, mint valóban.

Lauriol nem volt hajlandó a dolgot tragikusan felfogni. Sőt még nevetett is magában: »Szegény ördög« — gondolta, azt hiszi, hogy az ő sarkában vagyok. Es nem álmodja, hogy most nem őt, de tubicáját követem.

De Lauriol azért mégis csudálkozott, midőn Almado minden szó nélkül levetette magát a szemközti levő ülésre, felemelte a könyöktámaszt, kinyújtotta a lábait, szóval készülődéket tett az alvára.

Lauriolnak nem lévén sem párnája, sem takarója, a detektív kis kezi táskáját egy zsebkezdővel leboritva tette a feje alá. Ismét ráfeküdt erre a kemény fejtáncosra, de volt

gondja rá a fejét utitársa felé fordítani, hogy őt megfigyelhesse. A két férfi egy irányban feküdt, úgy hogy egészen szembe voltak egymással. Almado behunyta a szemét és nem sokára könnyedén horkolni kezdett. Ez a dolog a helyett, hogy teljesen megnyugtatta Lauriol, ellenkezőleg bántani kezdte.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Párisi világiállítás 1900. Grand Prix 1896. Milleniumi kiállítás, állami
Telefon 280. nagy aranyérem. Concours. Alapítva 1854.

Első magyar Részvény sörfőzde Kőbánya.

Főraktár Nagyvárad és Biharvármegye területére saját házukban Nagypiac-ter 3. Salamon Benedek cég.

Hordókba és palackokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányaink u. m. ászok, király, kiviteli és dupla márciusi, bajor és udvari sör, mely nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palack-osztályra különös gondot fordít s azt a legujabb, legteljesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte. Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a legkiválóbb orvosok által ajánlott

dupla Góliát maláta gyógyásra melyet eredeti gyári töltésben különleges palackokban hozunk forgalomba. aranykeresztes címkével ellátott ajánlatos hanem Ezen gyógyász nemcsak legjobb etvágyfokozó asztali ital úgy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig gyermekágyasok álmatlanok, tüdők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedők.

10 üveg és ezen felüli megrendelések házhoz szállítatnak

Kérjünk mindenütt Kőbányai Részvény sört.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, táncrendek, étlapok, naptárak, palackfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

**Legjobbak
a
Moskovits
czipők.
Kossuth-utca 5.**

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodá-
val szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
szalon berendezések, mindennemű modern sty-
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok reudki-
vül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak
Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen

Gépjavitó műhely

NAGYVÁRAD

Hattyu- és Vitéz-utcák sarkán.

Teljesen korszerűen, legújabb gépekkel
felszerelve és villanyerőre berendezve.
Készíték, javítok és szerelék mindennemű
**gazdasági gépet, modern beren-
dezéseket, gőzgépeket.** Elvállalom
nyomdai gépek javítását is felelősség
mellett.

A nagyérdemű közönség tömeges párt-
fogását kéri:

Schmidt Frigyes.

Meghívó.

A Gazdasági és Iparbank részvény-
társaság Nagyváradon 1908. évi feb-
ruár hó 2-án, d. e. 10 órakor tartja
saját üzlethelyiségében

XVII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel meg-
hivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság
jelentése, az 1907. évi mérleg előterjesztése, a
tisztá nyereség mikénti felosztása felett való
határozathozatal és a felmentvény megadása.
2. A felügyelő bizottság díjazásának meg-
állapítása az 1908. évre.
3. A felügyelő bizottság és 9 igazgató-
nácso választása.

Nagyvárad, 1908. január hó 16.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, aki a közgyűlésen részt-
venni kíván, tartozik a közgyűlést megelőző nap
déli 12 óráig legalább négy héttel előbb már ne-
vére átírt részvényeit az intézetnél letenni.

Meghívás.

A Polgári Takarékpénztár Rész-
vénytársaság

évi rendes közgyűlését

f. hó 29-én d. u. 4 órakor saját he-
lyiségében fogja megtartani, melyre a t.
részvényesek tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatósági jelentés, mérleg és zár-
számadások előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése s ennek
kapcsán az igazgatóság és felügyelő-bizottság
részére a felmentvény megadása.
3. Határ zathozatal a nyereség felosztása
tárgyában.
4. Igazgatósági jelentés a nyugdíj-alap ál-
lásáról.
5. Kisorsolt és üresedésben levő választ-
mányi tagok helyének betöltése.

Nagyvárad, 1908. január 15 én.

Az Igazgatóság.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében minden
részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tar-
tozik a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig
a társaságnál legalább egy h. előtt saját nevére
írt részvényét vagy részvényeit szelvényekkel együtt
a takarékpénztár pénztárába letenni.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vártér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa **darabja 5 kor.**
60 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,
tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes z-lámpák, ugyancsak **5 százalékkal**
kartell áron alól kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** ←
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorkat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítá-
sát, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Üzlet felosztás!

Tudomására hozzuk a nagyérdemű közönségnek, hogy az évek óta fennálló detail-üzletünket, más vállalat miatt
teljesen felosztjuk, ellenben gyárunkat tetemesen megnagyobbítjuk
és a raktáron levő összes férfi-, női- és gyermekcipőket a legfinomabb kivitelig minden elfogadható árral áru-
Berendezés eladó! **sitjuk el, kérjük ezen ritka alkalmat felhasználni míg a készletünk tart.** **Berendezés eladó!**

Tisztelettel

Nádor Henrik és Társa

Nagyplac-tér, Kereskedelmi palota.

A fő- és székváros leg-
újabb és legmodernebbül
berendezett szállodája a

„METEOR“

SZÁLLODA

= BUDAPEST, =

VII. Erzsébet-körut 6. sz.

120 szobával

= január 25-én =

MEGNYILT.

Hirdetések

felvételnek
a lap kiadóhivatalában.

**A Nagyváradi Hitelbank
takaré- és segélyszövet-
kezet**

III-ik évtársulat tagjainak tudomására
hozzuk, hogy a

piculás kifizetések

1908. január 20-án
megkezdődtek.

Kelemen Béla
könyvkötészete

NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

**GÖZFÜRDŐ, GYÓGY-
FÜRDŐ-OTTHON.**

Nem kell a rheuma, csuzos, köz-
vényes bajok gyógyítása miatt a
drága fürdőket felkeresni. Otthon biz-
tosabban, pontosabban fürösztethi
gőzben, vagy gyógynövény forrázat
gőzében mindenki fájdalmas tagjait a
RYTKÓ-féle szabadalmazott
gőzfejlesztő készülékkel.

Ezen készülék a beteg testrészekre
alkalmazza közvetlenül a gyógyító
gőzt és az ott esetleg évek óta fenn-
álló csuzt, rheuma, közvényt meg-
szünteti teljesen. A gőzök hőfoka
látható a hőmérőn és így mindig
ellenőrizhető. A fejlődött gőz csak
helyileg hat, nem okoz fejszédülést,
rosszullétet, vagy nehéz légzést stb.
Bővebb felvilágosítással, 1 kor. bé-
lyeg beküldése ellenében szívesen
szolgál a feltaláló.

Egy fürdőhöz szükségeltető teljes gőz
370 4 fillérbe kerül. 1-150

Egészségi cipők, valamint izzadtság
szívó talpbetétek is itt kaphatók.
Megtekinthető a feltalálónál:

Rytkó Viktor **BUDAPEST, VII.**
Dob-utca 48. sz.

Jelenleg **NAGYVÁRAD, Zöldfa-
szállóda 26. sz.,** hol naponta 8-
10 és 2-5-ig felvilágosítással szolgál.

SEBŐ **IMRE**

könyv-, zenemű-, papir-
írószerkereskedő ajánlja
dusan felszerelt raktárát a
magyar német francia és angol író-
dalom összes termékeiből, nemkülönben dus választéku raktárát

papir s írószerekben

legjutányosabb árak mellett.

Pontos kiszolgálás.